

БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Советэй Президиумэй өргөн

1940 оной
ИЮНЬ
15
суббота
№ 136 (3137)

Бүт 10 мүнута

БҮГЭДЭНИИТЫН ТОН ШУХАЛА ХЭРЭГ

Үнгэрэгшэ жэлдэ, Узбекскэ ССР-эй ажалшадай үүсхэлээр, Ферганын уужам үргэн тала гүбиде гайхамшаг ехэ канал, нара хахадай торшо соо баригдаа һөн. Энэ каналай барилга болбол арадинитын хүсэл зоригтой ба зөхөөн байгуулагша шадбарин үүсхэлэй агууехэ хүсэтэй байһы харуулаа. Ферганын ошдые бүхы манай оройной ажалшад хаа-хаанагүй дэмжжэ, газар уналалгын ирригационно каналуудые байгуулгада, харгын барилгада, уна нууруудые тогтоолгодо ба бусад ажал хүдэлмэригүүдтэ үргэнөөр харгалзана. Манай республикада Ферганын ошдые дэлгэрүүлгэ, илангала харгын барилга ба заһабарилга дээрэ үргэнөөр хэрэглэгэ ехэ уда-шанартай. Бурят-Монголой респу-блика болбол ажахынгаа хүгжэлтөөр, культурина болбосоролойгоо бадаралтаар Союз соогоо түрүү республикануудай зэргэдэ тоологдоно. Арадай ажахын халбаралта-тай хамта, ажалшадай эрилтэ хэрэглэл дээшлэнэ; эдөө хоол, эд товариуудай ашаа зөөлгөдөгнөө, город хүдөө хоёрой харилсаанууд улам ехээр ургана ба транспорт, илангала автомобилна транспорт удэр ерехэ тудам үргэднэ. Урдань, хаанта Россия үедэ политиктор-жануудай этална зам байһан Чытын трактээр, мүнөө, үдэр бүхэндэ хэдэн зуугаад автомашинууд зүйл бүрин ашаа бараа зөөнө. Мүн өншөлөн, республикын столица Улан-Удэ ба район, аймаг, село, нотаг хоорондо морёор харилсахааа гадна, автомашинаар, мотоциклдээр, велосипедээр ябалсаагүй үдэр байхагүй! Мүнөө колхоз бүхэндэ хөдө хэдэн автома-шинанууд бии, мотоциклтэй, вело-сипедтэй колхознигууд, хүдэлмэ-ришэд, служанинуудай тоо үдэр ерехэ бүри олон болоно. Город ба хүдөөгэй, колхозно село ба аймцентрэй хоорондо харилсаа-нуудай угааехээр дэлгэрэнгэй бай-һан хүн бүгэдэдэ элгэ. Тийн, манайда мүнөө байгаа харгы за-мууд одооной эригтэе ябашые ханганагүй. Улан-Удэһээ алаатай гараһан автомашина Бичурын, Му-хар-Шөбөрэй аймагууд хүрэтэр гү, али Хори ба Яруунын аймагууд хүрэтэрхй харгыгаар абахадаа, замда шабарта нуужа, хаанг-гүй хүрэдэг ушарнууд тон хоомор байна. Эдэ харгинуудууд колхозуудай, аймагай партийна, советскэ ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд үдэр бүхэндэ ябана. Зүгөөр тэднэр харгын дөншөө ба шабартай байһанда хөдө дураагутадаг бодошые, шабарнаа гаража, гэртөө хүрэнэн дары тэрэнэе мартанад. Энээнэй результада республика доторхи харгинуудые заһабарилга ба шөн-хэйр барилгануудай план: модо-болөхөлөөр—83,7 проц., шулуубо-лөхөлөөр—73,2 проц. ба харгын барилгада ажалшадые хабаадуул-гын план мнал 23 процент дүүргэгдөөх байна.

Мүнөө Кабанскын аймаг харгын барилгаар республика соогоо түрүүлжэ ябана. Тус аймагай харгын таһагай десантнык, партин член Зуев болбол энэ жэлдэ харгы заһабарилуулгын тулада 10 колхозые даажа абанхай. Тэдэ

колхозуудайгаа членүүдые харгын хүдэлмэридэ олооронь хабаадуу-лан, хүдэлмэриинь зүбөөр эмхид-хөнөнэй ба һайнаар хүтэлбэрил-хөнөйгөө ашаар, жэлэйгээ планине 96,7 проц дүүргэе. Тэрэһээ, харгы барилгада эршэмтэйгээр хабаадалсадаг колхозууд ба кол-хознигууд бусадшые аймагуудта бии. Гэбшье, эдэ хандуулагдаа байһан хүсэн тоншые бага байна.

Хүсэд культурина ба ажалшадай эрилтые дүүрэн хангажа шадха харгын түлөө эрмэлзлэн бүгэдэ янтын хүсэлые дүүргэхын тула, тэрэндэ ажалшадые олоор хабаа-дуулаха хэрэгтэй.

Советскэ деревнинн хүнзон болбол нотагай харгинуудые барилгын ба ремонтлогын ажал-да законной ёһоор хабаадуулагдана. Зүгөөр, закон хадаа энэ хабаа-далсалгы тон бага минимүмөөр, жал соогоо мнил хэдэхэн үдэрэй хүдэлмэрээр хизаарлана. Тийхөдө, хаа-хаанагүй шахуу, колхозни-гууд ба колхознипанууд болбол тус-законоор хараалагданаһаа хөдөн дахин ехэ саг соо харгын барилгада хабаадаха хүсэд арга-тай байна. Тэднэр болбол энэни-иин хөзөөдө хүсөнө, муб гэхэдө, муу харгинууд, заһагдаагүй хүүргэнүүд хадаа тэднэй бүтөөс-тэйгээр, һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадалда наад ушаруулана.

Ганса колхознигууд бөшө, мүн го-родойхидшые хадаа тэднэй байһан город, поселок хадаа һайн харг-инуудай сөтөөр хүрээлэгдэнхэй бай-хынь хүсэнэ. („Правда“). Зака-манай аймагай, Цакрай ба Үлэг-шөнэй сомонуудай колхознигууд болбол „Джидострой“ городок — Цакир — Үлэгшөн хоорон-дын харгы заһабарилгада ба барилгада Ферганын ошдые хэрэ-глэн, олоороо гараха гэдэн иници-атива үүсхэжэ, мүнөө харгын за-һабарине эмхитэйгээр абуулана. Тэд, энэ гайхамшаг үүсхэ-лые республикын бүхы аймагууд, сомон, колхозуудта үргэнөөр дэл-гэрүүлхэ ба нимэ эрхим жэшээе саг соонь дэмжэхэ талаараа, БМАССР-эй Совнаркомой дэргэдэ-хй харгы замай Управлени, нота-гуудай партийна ба советскэ организацинууд инициатива гар-танагүй.

Заиграйн аймагай колхознигууд Удэ голы хүүргэ барилгада ха-барай үедэ олоороо хабаадуула-дан аад, тарилгын эхилдөнхөө хойшо зарим колхозуудай түрүү-лэгшэд хадаа тэндэнэе колхозни-гууда абажа, дурсагдагша хүдэлмэ-ридэ табиһан байна. Тэд, тарилгые дүүргэдшые байхадаа, колхозни-гуудаа барилгадань бусаагагүй фактнууд олон үзэгдэнэ. Сомгүй-сэдкомой ба районно организаци-нуудай хүдэлмэрилэгшэл энээнде хайша хэрэгээр хандана. Нимэ ябадал болбол бүгэдэниитын тон шухала хэрэг — харгын барил-гые таһадуулгада хүргэнэ.

Ажалшадай депутатуудай Со-ведүүд, нотагуудай партийна организацинууд болбол жэшээтэ һайн харгинуудай түлөө ажалшан нийтын хүсэлые толгойлон, энэниин большевистскээр хүтэл-барилхэ ёһотой.

НҮҮЛЭЙ ЧАСТА

Инди ба Италин хоорондо дайнай байдал соносходо

Нью-Йоркхо мэгэсэһэнэй эһоор, Индин вице-король Лорд Линлитгоу болбол Инди ба Ита-

лин хоорондо дайнай байдалтай байһан тухайгаа соносхобо. (ТАСС).

Египет ба Италин хоорондо дипломатическа харилсаан таһарба

Лондон, июнин 12. (ТАСС). Рейтер агентствын Каираһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, египетскэ парла-мент болбол Италитай диплома-

тическа харилсаае таһалха тухай премьер Али Мажер-Пашын мэдүүлгые һайшааба.

Итали ба англо-французска блогой хоорондын дайн

Нью-Йорк, июния 12. (ТАСС). Швейцарска агентствын мэдээсэ-һэнэй ёһоор, итальянецууд болбол Тунис, Мальта ба Корсикые ата-калба гэжэ Ассошиэтед Пресс агентствэ Тура городхо (Франца) дамжуула.

Лондон, июнин 12. (ТАСС). Үнгэрэгшэ һүни англиска агаар-сырэгэй хүсэнууд болбол хойто Италидахи зарим военнэ объект-нуудые бомбодо гэжэ авиацин министрство мэдээсэна.

СССР-эй Совнаркомдо ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитетдэ

Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэ тухай

1940 оной Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкын хабаадагшадта шагналнууд ба награданууд тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет тогтооно: 1. 1940 оной хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ харуу-лагдана, эрхим хүдэлмэриин жэшээнүүдэй түлөө колхознигууд, совхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба колхозно малажалай фермэнүүдтэ зориулан дооро зааг-дана наградануудые тогтооно: нэгдэхй шатын 500 дипло-мууд, хоёрдохй шатын 2000 дипло-мууд.

Нэгдэхй шатын диплом абаһан, колхозууд, совхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба колхозно малажалай фермэнүүд болбол нэг-дөдөрө нэжээдэй 10000 түхэриг ба автомашина шагнал абаха байна. Хоёрдохй шатын диплом абаһан колхозууд, совхозууд, машинно-тракторна станцинууд ба колхозно малажалай фермэнүүд болбол нэгдөдөрө нэжээдэй 5000 түхэриг ба мотоцикл шагнал абаха байна.

2. Хүдөлмэриин эрхим жэшэ-нүүдые харуулан, колхозуудай түрүүлэгшэд, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай ди-ректорнууд, хүдөө ажахын спе-циалистнууд ба түрүүшүүл—хү-

дөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэ-дэ хабаадагшад болбол Главна Выставочна комитетдээр баруула-гадаг, хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкын медальнуудаар шагнаг-даха байна.

3. Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкын медальнуудай дооро заагдана тоо баталха:

ВСХВ-эйн алтан медаль-нууд
500 ехэ алтан медальнууд.
1000 бага алтан медальнууд.
Алтан медальнуудаар шагнаг-дагшад болбол нэгдөдөрө нимэ мүнгэн шагнал абаха: ехэ алтан медаль абахадаа—3000 тү-хэриг;
Бага алтан медаль абахадаа—2000 түхэриг.

ВСХВ-эйн мүнгэн медаль-нууд
2000 ехэ мүнгэн медальнууд.
5000 бага мүнгэн медальнууд.
Мүнгэн медальнуудаар шагнаг-дагшад болбол нэгдөдөрө мүнгэн шагнал абаха гөбө: ехэ мүнгэн медаль абахадаа—1000 түхэриг;
Бага мүнгэн медаль абахадаа—500 түхэриг.

г) һайн хүдөлмэриин жэшэ-нүүдые харуулан, газартарянал-гай ба совхозно органуудай спе-циалистнууд; тогтууритай үндэр ургаса абаһан агрономууд; маши-нануудай үндэр бүтөөс-туйлаһан, инженерүүд, механикаторнууд ба механикүүд; өөрингөө хангадаг колхозуудта ба совхозуудта малай үндэр продуктивностие туйлаһан зоотехнигүүд; эпизотиин усалхы-гы, һүрэгэй элүүржэлгы ба малай тоо толгойе бүрин хүсэд түлжүүлгы туйлаһан ветврачууд ба ветфельшэрүүд; хүдөө ажа-хын ургамалай дээдө сүнтэ сорт-нуудые ба малай дээдэпродуктив-на үүлгөрнүүдые бии болгоһон селекционерүүд; опытнигууд ба хата-лабораторинуудые даагшад; малай һубайралгые усалханы, искусствевна ороондо оруулаар хүдөлмэрилэгшэд;

д) научна хүдөлмэрилэгшэд, избобретателинууд ба рационализа-торнууд.

3. 1941 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэде хабаа-даха эрхэ болбол,

нэгдэхээр, республиканууд, хи-заарнууд ба областнуудта зориу-лан ба тэднэй зональна онсо-өөрө байдалые ба тарилгын пло-шаднуудайн заагдана хэмжээ-нүүдые хараалан, хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкын Главна Ко-митетдээр 1939 оной февралин

16-най үдэр тогтоогдон ба ССР Союзай Совнаркомоор баталаг-дана, показательнуудаа дошо бөшэ показательнуудые 4 жэлэй—1937, 1938, 1939 ба 1940 онууд-тай торшо соо культурын ургасаар гү, али малажалай продукт үлг-гөөр гү, али машиннын бүтөөсөөр туйлаһан;

хоёрдохээр, 1937, 1938, 1939 ба 1940 онуудта продукция тушаал-гаар гүрэнэй урдахи уялга-нуудые хүсэд дүүргэнэ,

тэдэ колхозууд, совхозууд, ма-шинно-тракторна станцинууд ба колхозно малажалай фермэнүүдтэ олгогдохо

4. Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэде хабаадаха эрхэ болбол хүдөөажыхын Бүхэсоюзна вы-ставкын Главна Комитетдэй 1939 оной февралин 16-най тогтоолоор хүдөө ажахын түрүүшүүлүүдтэ хараалагдана ба ССР Союзай Совнаркомоор баталагдана, пока-зательнуудаа дошо бөшэ пока-зательнуудые 3 жэлэй—1938, 1939 ба 1940 онуудай торшо соо туйлаһан, социалистическэ хүдөө ажахын тгээ түрүүшүүлүүдтэ олгогдохо.

5. Хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэде хабаадаха эрхэ болбол 1937, 1938, 1939 ба 1940 онууд-та үйлдэбэрингөө планине дүүргэ-һөн, тэдэ селекционно ба опытно станцинуудта; хүдөөажыхын Бү-хэсоюзна выставкын главна коми-тетдэй тусхай тогтоолой ёһоор научно-шяжалэлгын учреждени-нүүдтэ олгогдохо.

6. 1940 оной хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкын хабаадаг-шадта зориулагдана, шагнал-нууд ба награданууд тухай ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй ба ВКП(б)-эйн Централь-на Комитетдэй тогтоолоор тогтоог-дон, бүхы шагналнууд ба награ-дануудые 1941 оной хүдөөажыхын Бүхэсоюзна выставкэде хабаадаг-шадта зориулан заһанды байл-гаха.

(ТАСС).

Улаан Армин дээдэ начальнигуудай состава сэрэгэй нэрээргэнүүдые олгохо тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Советдэй тогтоол

(Үргэлжлэл. Эхиинь июнин 8, 9, 10, 11, 12 ба 14-нэй үдэрэй номернуудта харагты)

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ной үдэрэй указаар тогтоогдон, сэрэгэй нэрээргэнүүдые Улаан Армин дээдэ начальнигуудай составтай ноур-нуудта олгохо тухай правительствона комис-сиин дурадхалые баталха:

XIV.

Артиллерин генерал-майорой нэрээргэ олгохо

100. ШАРАПОВ Иван Алексеевичтэ
101. ШВЕЦОВ Петр Филипповичтэ
102. ШЕРЕМЕТОВ Борис Ивановичта
103. ШУВАЛИКОВ Владимир Васильевичта
104. ШУЛЬГА Дмитрий Федоровичтэ
105. ЯСКИН Павел Николаевичта

XV.

Авиацин генерал-майорой нэрээргэ олгохо:

1. АДРИЗШЕНКО Виктор Ивановичта
2. АНДРЕЕВ Александр Петровичтэ
3. АНТОНШИН Иван Павловичта
4. АФАНАСЬЕВ Александр Николаевичта
5. БЕЛЕЦКИЙ Евгений Михайловичта
6. БЕЛОВ Василий Павловичта
7. БЕЛЯКОВ Александр Васильевичта
8. БЛАГОВЕЩЕНСКИЙ Алексей Сергеевичтэ
9. ВУТОРИН Тихон Ивановичта
10. ВАСИЛЬЕВ Иван Васильевичта
11. ВИЛИН Иван Петровичтэ
12. ВОЛОДИН Павел Семеновичта
13. ГВОЗДКОВ Георгий Кузьмичта
14. ГЛУШЕНКОВ Никифор Эммануловичта

15. ГОРАНОВ Сергей Кондратьевичта
16. ГРЕБДАЛЬ Дмитрий Давыдовичта
17. ГРИВЕН Александр Ивановичта
18. ДАНИЛИН Сергей Алексеевичтэ
19. ДЕМИДОВ Александр Афанасьевичта

20. ДУШКИН Иван Ивановичта
21. ЕВСЕВЬЕВ Иван Ивановичта
22. ЕМЕЛЬЯНОВ Федор Емельяновичта
23. ЕРЕМЕНКО Иван Трофимовичтэ
24. ЗАХАРОВ Георгий Нефедовичтэ
25. ИВАНОВ Василий Ивановичта
26. ИГНАТОВ Иван Иосифовичтэ
27. ИЗОТОВ Владимир Ивановичта
28. ИОНОВ Алексей Павловичта
29. ИОНОВ Петр Павловичта
30. КУЗЬМИН Михаил Павловичта
31. КЛЕВЦОВ Василий Ильичтэ
32. ДОБЕЛЕВ Павел Прокофьевичтэ
33. КОЛЕСОВ Александр Степановичта
34. КОНДРАТЮК Данил Федоровичтэ
35. КОПЕЦ Иван Ивановичта
36. КОРОЛЬ Степан Георгиевичтэ
37. БОРОТАЕВ Петр Васильевичта
38. БОТОВ Павел Александровичта
39. БРАЦКОВ Александр Михайловичта
40. БРАСОВСКИЙ Степан Акимовичта
41. БУЧЕВАЛОВ Тимофей Федоровичтэ
42. ДАКЕЕВ Иван Алексеевичтэ
43. ЛАСКИН Николай Алексеевичтэ
44. ЛЕВИН Александр Алексеевичтэ
45. МАЛЬЧИКОВ Владимир Никифорович-тэ

46. МАШЕНДЖИНОВ Борис Яковлевичта
47. МИХАЙЛОВ Николай Ивановичта
48. МИХЕЛЬСОН Герюерт Фридриховичтэ
49. МИЧУГИН Федор Георгиевичтэ
50. МОЛОЖОВ Василий Сергеевичтэ
51. НАНЕЙШВИЛИ Владимир Варденович-тэ

52. НАРЬШКИН Леонид Ильичтэ
53. НЕВРАСОВ Александр Петровичтэ
54. НИКИТИН Алексей Васильевичта
55. НИКОЛАЕНКО Василий Макаровичта
56. НОВИКОВ Александр Александровичта
57. ОСИПЕНКО Александр Степановичта
58. ПЕРФИЛЬЕВ Михаил Ивановичта

59. ПЕТРОВ Иван Федоровичтэ
60. ПОЛЫНИН Федор Петровичтэ
61. ПОМЕРАНЦЕВ Зиновий Максимовичта
62. ПЯТЫХИН Иван Гавриловичта
63. СЕНАТОВ Александр Сергеевичтэ
64. СИНЯКОВ Сергей Павловичта
65. СВОБЛИЕ Филипп Семеновичтэ
66. СКРЮКОВ Иосиф Васильевичта
67. СОКОЛОВ Иван Ефимовичтэ
68. СОКОЛОВ-СОКОЛЕНКО Николай Алек-сандровичта
69. СПИРИН Иван Тимофеевичтэ
70. СТРЕЛТОВ Борис Васильевичта
71. СТРОЕВ Михаил Павловичта
72. ТАТАРЧЕНКО Евгений Ивановичта
73. ТАЮРСКИЙ Андрей Ивановичта
74. ТЕПЛИНСКИЙ Борис Львовичтэ
75. ТУРКАНСКИЙ Александр Александро-вичта
76. ТХОР Григорий Илларионовичтэ
77. УСТИНОВ Александр Захаровичта
78. ФАЛАДЕЕВ Федор Яковлевичта
79. ФЕДОРОВ Федор Гавриловичта
80. ФИЛИН Александр Ивановичта
81. ХАРИТОНОВ Михаил Петровичтэ
82. ХРЮКИН Тимофей Тимофеевичтэ
83. ЧЕРНЫХ Сергей Александровичта
84. ШАРАПОВ Андрей Родионовичтэ
85. ШАХТ Эрнст Генриховичтэ
86. ШЕВЧЕНКО Владимир Илларионовичтэ
87. ШЕЛУХИН Петр Семеновичтэ
88. ШИМКИН Михаил Васильевичта
89. ШКУРИН Яков Степановичта
90. ЮСУПОВ Павел Павловичта

XVI.

Танкова частнуудай генерал-майорой нэрээргэ олгохо:

1. АЛЕКСЕЕВ Никифор Ефремовичтэ
2. АЛЕКСЕНКО Илья Прокофьевичтэ (Үргэлжлэлэнь удаадахи номерто).

ХҮДӨӨ НЮТАГУУДАЙ КУЛЬТУРНА БАДАРАЛТЫН ТҮЛӨӨ

ТҮРҮҮШЫН АМЖАЛТАНУУД

Манай Краснопартизанска сельсоветий колхознигууд болбол колхозно центриүүдээ хүсэл курьтурна болбосон болгохын түлээ эршэмтэйгээр тэмэсэһэнэйгээ резултатда, нилээд өхө амжалтанууды туйлаһан ба туйлажамшы байна. Илангаяа «Красный Партизан» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр А.А. Еремеев) энэ шухала асуудалаар шидхэхүй хэмжээлүүлгэнүүдэе абаба. Тус колхозой олонхи колхознигуудай гэрнүүд зааһабарилгаданхай. Улицануудаарань гоё найхан модонууд хуулагданан ба 1 га газарта колхозно сад таридаба. Төршөлөө, эрхим һайн культурна поленой стан амхидхэгдэ. Колхознигуудай үхибүүдэй исли һайнаар түхээрэгдэнэн байна.

бригадирнууд-колхознигууд нүхэд А.Ф. Залункин, П. Снетков ба бусад стахановска хүдэлмэрини түрүү жэшээнүүдэе харуулна. Гадна, манай сомоной сагургал-жын комиссиууд (культурна ба элүүрне хамгаалха) хүдэлмэринүүдээ түлэг ябуулжа байна. Элүүрне хамгаалха комисси хадаа поленой стан, детасли гэхэ мэтхн культурна үррежденниүүдэе ариг сөбэрээр байлгахын түлээ оролдоно. Культурна комисси болбол колхозно центриүүдэе хүсэл культурна болбосон болголгодо анхаралаа өхээр табигда юм. Сомонойнай доторх колхознуудта культурна хүдэлмэринүүд мүнөө үргэлжэлнөөр. Колхознигууд болбол түрүүшынгөө амжалтаар хизаарланагүй, харин шэвэнүүд илалтануудта зоригжонхой.

Колхозуудай шэнэ центриүүд

Иволга, (телефоноор абтаба). Тус аймагай зарим колхозуудай нилээд олон колхознигуудань тон таруу хуудалтай юм. Тэднине колхозой центр дээрэ, шэнэ буусдаа нүүлгэхэ хүдэлмэри мүнөө жэлдэ тон үргэнөөр ябуулагдаха байна. Нэгэ зарим колхозууд энэ хүдэлмэри мүнөө үедэ амхитэйгээр ябуулжа эхилээ. Жэшээнь, «Работник» колхоздо колхознигууде централиан бууса дээрэ нүүлгэлгэ дүүргэгдэжэ байна. Наахан эгээ һүүлшн айлнууд эвээр эрээ. Иволгын сомоной, Сталиний нэрэмжэтэ ба «Коминтерн», Лениний (Гельбэрэ) нэрэмжэтэ колхозууд 1940 оной торшо соо таруу хуудалтай колхознигуудаа центр дээрэ нүүлгэжэ асарха байна. Эдэ гурбан колхозой централиан

буусын планууд зохёогдожо бөлөн болохтой. Гуруйбин сельсоветдэй, «Майн 1» колхоз хүүгэдэй исли жэшээтэ һайнаар амхидхэбэ. Исли, клуб, хургуули шадаараа модонууде таржа. Сад ба жэмэ тарилгы «Красная Селенга» колхозшые эмилбэ. Иволгын райцентрай, Иволгын сомондо нүүжэ эрэлгэтэй дашарамдуулан, тэндэ культурна болбосон хүдэлмэри нэргэгдэбэ. «Тэгээрэл» колхозой колхознигууд гэр байшангаа сагаажда байна. Мун сомоной хүсэдбэшэ дунда хургуулин хурагшадые зунай сагта культурна амаралтаар хангахын зорилгоор, Халзутын аршаан дээрэ пионерей лагерь нээгдэхэ байна. Тэндэ гэр байра, столон ба бусад хэрэгсэл түхээрэгдэнүүдэе хэжэ дүүргэбэ.

Селенгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдые шагналга

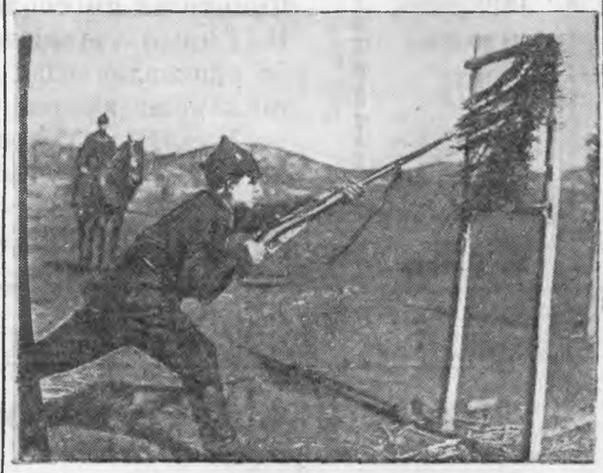
Селенгын «машинно-тракторна станциин коллектив болбол социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, «Стахановска ажалай методые хэрэглэһөнэй ба тракторнуудай техническэ харуулагчы һайжруулһанай үндөнөн дээрэ хабарай тарилгаар тракторна хүдэлмэриин даабариие 107,4 процент дүүргэһан ба ювнин 7-ой үдэр хүрэтэр колхозуудта пар хахалха планаа дүүргэжэ, өрөхө жэлдэ үндэр ургаса абахын үндэһэ һуури байгуулба. Трактораар пар хахалалгы болгосон урид, эрхим шанартайгаар дүүргэһаниив БМАССР-эй Газартариялангай Нарком тус-

хай приказ соогоо тэмдэглээд, Селенгын МТС-эй хүтэлбэрлэгшэдые шагналһан байна. Тус МТС-эй директор нүх. Ц. Б. Гармаев ба алаалгаша механик нүх. Найданов гэгшэд нэгэ-нэгэ харынгаа окладаар шагналдаба. Мун төршөлөөн, тус МТС-эй ахалагша агроном нүх. Дудганов ба замполит нүх. Дашинмыон, хоёр неделин окладаар шагналда. Төршөнэй сад тээ, хабарай тарилга ба пар хахаллага дээрэ жэшээтэ һайнаар ажаллаһан эрхим трактористарые, принципүүдэе ба тракторна бригадые бригадирнуудые шагнаха туйлаа 3000 түхэрэг мүнгэн үгтэбэ.

СТАЛИНСКА СТИПЕНДИДЭ КАНДИДАТ

Июнь һарын тунгалаг һайхан, сэлмэг хонгор үдэшэ... Зулгы төнгөлзөн зунай сагай хурса һаран наахан жаргаад, үдэшын нэрюнэй үнэг шэнжэ үсэгдэжэ байгаа. Волейболы утанан сагаан сеткын хоёр хажууда хөдө хөдөн бушуу шыраг, залуу хүүбүүд хүсгэн солбоноор нааданад. Үе үе болоод лэ тэднэй дундаһаа огсом шанга омог абянууд сууряатана. Нэгэ залуухан, нймгөн зөөлөн шарайтай, бөөр багашаг хүүбүүн туйлай шадамараар наадана. Тэрэнэй сохиһон бүмбэгэ буугай һомон шэнгээр шууян дөбхэрнэ. Час хахад шахуу нааданаһаагаа һүүлдэ тэдэ хүүбүүд: «Зээ, хүрөө. Үглөөдөрөөе уротог бэлдэхэ» гэлдээд тараба. Үнөөхи залуухан хүүбүүн хөдөн томи кинганүүдэе һугабшалаад, хажуудаа хөөрөлдөжэ абһан нүхэдтэйгөө эвэлдэһээр тэндэхи үндэр байшандаа орошоо. Ковер дөбдһин суураатама коридор соогур тэднэй ябахадань, № 5 комнатоһоо нэгэ хүн гаража өрөөд: «Жамсаран Сажинович!» — гэжэ шангаханар ооголдо. Тингээд, абаж аһанан кинганүүдөө хажуудхн нүхэртөө үгөөд, тэрэ хүн тээшэ ошожо комнаторуун оролсобо. —Байза, Жамсаран Сажинович, би эндэ нэгэ юмэ ойлгожо адааб, туйлалш намдаа,—гээд тэрэ хүн мүнөөхи хүүбүүдэ хандана.

Зай, болохол даа, юуб? — Жамсаран Сажинов асууна. Үзэжэ байһан философско кингьен үнхэн һуужа ушһанайгаа һүүлдэ, нүхэртөө тодо хурса үгэнүүдээр хэлэжэ ойлгуулан, удаан хөөрөлдөөд: «Бишнй үглөөдөрөйгөө уротог бэлдэхэ ёһотой байлаб» — гэжэ нүхэр Сажинов бушуухан гарашоо һэн. Ханда байһан часай стрелкын арбан хоёрто хүрэхэтэй хамта, һүниин хахадай гудок ханхинаса хаххарна. Сагаан скатераар хушагданан бишнхэн столы хажууда Жамсаран болбол үдөшөөн асарһан зузаан кинганүүдөө ээлжээр абаад үзэнэ. Тэднине уншажа, «тетралгата шухала зүйлнүүдмөн тэмдэглээд, алар боро үдэшэ байһанһаа хойшо, эдэ кингешүүдэе уншһандаа эсэһэн янзатайгаар эһэлэжэ, унтахые түхөөрбэ... Нүхэр Сажиновай тон оролдоһонгоор урок бүхэндөө бэлдэхэдгынь ба һонин литературна кинганүүдэе уншажа бүхэл һүнииндөө һуудагынь тэрэнэй нүхэд — студентүүд бултадаа мэдэхэ. Нимһэнэ, Жамсаран Сажинович болбол бүхн предметүүдөөрөө «отлично» сөгнөлтөнүүдэе туйладаг байгаа. Мүнөө, Бурят-Монголой гүрэнэй педагогическэ институтай хоёрдохи курсда хуража байхандаа, хуралсалай эрхим жэшээнүүдэе

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Боевой ба политическэ бэлэдхэлэй отличник, отделение командир Г. М. Бочкарев жадын байлданай хургуули хэжэ байна.

Улаан Армин ажабайдалһаа БЕЛОГОРЦЕВАЙ ТҮРҮҮ ВЗВОД

Младша лейтенант Белогорцевай взводой боеүүд хадаа үбэлэй теоретическэ хуралсалайгаа резултатуудые практикакэ буудалгаар харуулхадни гэжэ мэдэб байгаа. Тэрэ үдэрэй занати, мун бусад үдэрнүүдэй занятида адалаар эхилээ. Взводой командир нүхэр Белогорцев боеүүдэе сугалуужа, инспекторскэ шалгалта тухайда доторхойгоор хэлэжэ үгэбэ. —Зай нүхэд, амар буудахаар уялга абахата?—гэжэ боеүүддээ нүхэр Белогорцев асууна. —Отлично,— боеүүд нэгэн дуугаар харуусаба. Нүхэр Белогорцевай взводой младша командирнууд ба боеүүд нэгэн ханалаар, амхитэйгээр ба үндэр дисциплинэтэйгээр яожа, урдаа табигданан зорилгы хүндэтгээр дүүргэбэ. Буудалгыгаа газарта ерэжэ, Белогорцевай взводойхид хадаа нүхэр Барунинай взводтой социалистическэ соревнованиин договор

баталаа. Договор баталанай һүүлдэ, боец бүхэн харуусалгаа бүри һайнаар мэдэбэ. Боеүүд болбол нүхэр Щеголовые амараар буудахынь мэдэгүй байгаа, ушарань энэһэй урда тээ нүхэр Щеголов хадаа һайн буудадаггүй һэн. Буудалгыһаа эхилээ, боеүүд бүлэг бүлэгээр буунуудтаа дүтэлнэ. Тэдэ бүхэн хөдө-хөдөн удаа буудаад, сагаалсаа үзэхые ошонод. —Энэ хөн буудааб?—гэжэ шалгалтын асуухадань, Петров, Шибанов, Григорьев, Мусорин... гэжэ хүн бүхэн өөһэд өөһэднине нэрүнүүдэе хэлэбэ. Шалгалта хадаа бүхн взводой боеүүдтэ «отлично» сөгнөлтэ үгөө. Нүхэр Барунинай взводтой мурсыгшэ, нүхэр Белогорцевай взводойхид инспекторскэ шалгалта дээрээ түрүү һуури эзэлээ. А. Ив. Заб. ВО.

Эрхим осовиахимовец нүхэр Цыдыпов —выставкэдэ кандидат

Зэдн аймагай, Калинин нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи осовиахимай эхин организацие нүхэр Данил Цыдыпов хүтэлбэрлэнэ. Тус организаци хадаа 1939 он дотор багашы амжалтанууды туйлаһан ба мун 1940 оной ахилхэнэ хойшо колхознигуудай дунда оборонно хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлһан байна. 1939 оной торшо соо оборонно кружокуудта хуралсажа, 47 хүн «Ворошиловска буудагшад» знач-

кистнууд болоо, ВХВО-гэй значкистнууд—54 хүн ба ГСО-гэй значкето 78 хүн нормо үгэһэн байна. Энэ жэлэй ахилхэнэ хойшо 84 хүнүүд элдэб оборонно значкогой нормонууде үгэбэ. Членскэ взвосоо 100 процент түлэнжэ. Мүнөө, нүхэр Д. Цыдыпов болбол хүдөөжахины Бүхэсоюзная выставкын кандидатта Зэдн аймаг дээрэ баталагдаад, ВМАССР-эй Центральна Советей үзэмжэдэ табигданан байна. О. Буд.

БУРГУУЛИНУУДАХИ ШАЛГАЛТЫН ИСПЫТАНИИ ДУНГУУДЫЭЭ

МАНАЙ ВЫПУСКНИГУУД

Арбан юһэн жэлэй торшо дотор багшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, олон тоото багашуудые хүмүүжүүлээб. Мүнөө, миннй хурагшадай олонхын инженернүүд, врачууд, багшанар, инга Улаан Армин командирнууд ба партино-советскэ хүтэлбэрлэхн хүдэлмэрилэгшэд болохтой. №10 дунда хургуулида хэдэн жэлдэ хүдэлмэрилнэб. Энэ хуралсалай жэлдэ, манай хургуулин багшанарай коллектив болбол намда бага бөшын найдабарилзүүлэн, 10-дахн классай хүтэлбэрлэгшээр томшһон юм. Миннй хүтэлбэригдэг 10-дахн «А» класс хадаа успеваемостяараа ба урокто хандаалгаараа түрүү классуудай зэргэнүүдтэ тоологдоно. Классамнай хурагшад шалгалтын испывтавида эрхимээр бэлэдхөнэйгээ резултатда, һайн показателнүүдэе туйлажа байна. Алгебраар, тригонометрээр ба бусад предметүүдээр 100 процент успеваемостятай.

Эхэ эсэгэнь наахан лэ тэднине хургуулида асарһан шэнгээр навагдадаг болбошые, мүнөө үхилээб. Мүнөө, миннй хурагшадай олонхын инженернүүд, врачууд, багшанар, инга Улаан Армин командирнууд ба партино-советскэ хүтэлбэрлэхн хүдэлмэрилэгшэд болохтой. №10 дунда хургуулида хэдэн жэлдэ хүдэлмэрилнэб. Энэ хуралсалай жэлдэ, манай хургуулин багшанарай коллектив болбол намда бага бөшын найдабарилзүүлэн, 10-дахн классай хүтэлбэрлэгшээр томшһон юм. Миннй хүтэлбэригдэг 10-дахн «А» класс хадаа успеваемостяараа ба урокто хандаалгаараа түрүү классуудай зэргэнүүдтэ тоологдоно. Классамнай хурагшад шалгалтын испывтавида эрхимээр бэлэдхөнэйгээ резултатда, һайн показателнүүдэе туйлажа байна. Алгебраар, тригонометрээр ба бусад предметүүдээр 100 процент успеваемостятай. Мивнн классай хорин дүрбэн хурагшад мүнөө дунда хургуулиа дүүргэжэ гарахань. Тэднээрэй олонхын нэгэдэхи классһаа эхилжэ тус хургуулида хуралсана.

Долоодохи классайхид

Һаяхан, Улан-Удэ городой №36 хүсэдбэшэ дунда хургуулин хурагшадай советциан боложо, 1939-40 онуудай хуралсалай жэлэй хүдэлмэрини дүнүүд ба 7-дохи классайхидай шалгалтын испывтаниин резултат тухайда хэлэсэбэ. Советциан дээрэ классуудай хүтэлбэрлэгшэдэй докладууд сонгодоһон ба хуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муу бөшөөр табигдаа гэжэ элэрүүлэгдэнэн байна. Отличник-хурагшан нүх. И. А. Ким болбол 100 проц. успеваемостие туйлаа. Тэрэ хадаа шалгалтын испывтаниин ахилхэнэ урда тээ, хурагшадай дунда нэмэлтэ занятиие оло дахин хэһэн ба хурагшадтаа индивидуальна консультацинуудые хэһэн байна. Орлодосотой хүдэлмэрини резуль-

татад 41 хурагшадань бүгдөөрөө хургуулиа дүүргэбэ. Аня Мещерякова, Маруся Яковлева, Матренина гэгшэд өөһэдө һайнаар хуралсалаһаа ганда, саг үргэлжэ нүхэдтөө туйладаг ба обшественнэ хүдэлмэриде активнаар хабаадалсадаг байгаа. Эднээр болбол эрхим хуралсалайгаа ба обшественнэ хүдэлмэриде активнаар хабаадалсаһанайгаа түлээ магтаалай грамотануудаар шагнагданан байна. Хурагшад Бата Димбарылов, Ж. Козулина, Т. Потапова, Т. Цетрова ба бусад, хамта 10 хүн үнэтэй бэлэгүүдээр шагнагдаа. Эднээр—7-дохи классайхид өрөхө жэлдэ специализирование ба нийтэ эрдэмэй дунда хургуулинуудта орохо байна. Б. Л.

Хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл

Улан-Удэ городой Заудинска районий хургуулинууд болбол 1940-41 онуудай хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэжэ эхилээ. Өрөхө жэлдэ хуралсаха хурагшад тос бүридхэлгые ювнин 10-һаа эхилжэ, августын 1 болотор үргэлжэлүүдхэ юм. Намарай испывтанин үгэхэ хурагшадтай консультацинуудые саг үргэлжэ үгэргэлгын план хургуулинууд бүхэндэ табигдаа. №35 дунда хургуулин хуралсалай частине өрхилэгшэ нүх. Ф. Ковалев болбол намарай испывтанин үгэлгэ тухай доторхой план табиад, тэрэнэ хурагшадтаа ба хурагшадтаа сонскоод байна. Тус хургуули хадаа хургуулингаа гэрэй ремонтлоггые ювнин 10 болотор дүүргэжэ шадаа. Хургуулин мүнөөшэ хуралсалаа эхилжэ һаа бөлөн: сонхоууд, партинууд, стол ба стулууд бүгдэдэ заһагданхай. Комнатуудань сагаалдага, мол ба потолгань шэрдэгдэбэ. Түлшээ ювнин 20 болотор бэлэдхэжэ дүүргэжэ байна. Мүнөө, 50 кубометр түлээн ба 60 тонно шулуу нүүрһэн бэлэдхэгдэбэ. Бусадшы хургуулинуудта ремонт һайнаар ябана. №33 хүсэдбэшэ дунда хургуулин директор болбол 800 түхэрэгтэй хуралсалай нагялиа пособниүүдэе (элдэб плакатанууд ба приборнуудые) абһан байна. №12 дунда ба №5 абһан хургуулинуудта түлшэнь 100 проц. бэлэдхэгдэбэ. Заудинска районий хургуулинууд болбол ремонтые ювнин 20 болотор бүхн дээрэн дүүргэжээр байна.

бэлэдхэхэ плантай аад, ювнин 1 болотор 100 процент бэлэдхүүлһэн ба хургуулингаа газар асаруулаһан байна. Гадна, классууд ба интернадуудые ремонтлоо. Багшанарай байра байдал хүсэд заһагдаба. Хургуулиа хүсэд культурна ба болбосон болгоогоор өхөхөн хүдэлмэри хэһэ. Классуудһаа, интернадуудайгаа ба багшанарайгаа байрн газаргуур модонуудые таржа. Хургуулиа ногооруула тухайда оренто хурагшан нүхэр Юрьева тон оролдосотойгоор хүдэлмэрилбэ. Тэрэнэй ударидагаар абһон гэхэ мэтэ ургамалнууд таригданан байна. Хара-Шибэрэй эхин хургуули (эрхилэгшэнь нүхэр Махатов) 1939-40 онуудай хуралсалай жэлдэ һайн показателтайгаар дүүргэһан байна. Энэ хургуулин 61 хурагшадтай 59-н удаадахи классуудта оруулагдаа. Хурагшан нүхэр Шагинагай заадаг 1 ба II классуудай хурагшад 100 процент успеваемость туйлаа. Дурсагдаша хургуули хадаа 1940-41 онуудай хуралсалай жэлдэ бөлэн. Түлшээ планай ёһоор бэлэдхүүлжэ, газараа асарһан ба классуудай ремонтые дүүргэбэ байна. Багшанарай коллектив ба хурагшад болбол дүтнине колхоздо туйлажа. Хургуулинхидай хүсөөр, сабшалангай 85 гектар газарай элдэб буртагууд (шулуу, модон г.м.) сөбэрлэгдэнэн байна. Гэхэтэй хамта, шэнэ жэлдэ бэлэдхэлээр мууса хүдэлмэрилжэ байһан хургуулинууд бин. Заграйн дунда хургуули (директоринь нүхэр Черников) болбол бэлэдхэлээр тон муу. Классуудай ба багшанарай байрануудай ремонтдо хэрэглэгдэхэ материалнуудань бэлэдхэгдэгүй. Мун, 1500 кубометр түлшэе бэлэдхэгдэхэ ёһотой аад, оройдоо 300 кубометр бэлэдхэгдэнхай. Тинмөншэ, хуралсалай шэнэ жэлдэ эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлээ бөхн аргабайдалаа хэрэглэхынь нүхэр Черниковтэ һануудагдана.

1940-41 онуудай хуралсалай жэлэй амжалтые тэрэндэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри шидхэнэ. Тинмөншэ Заграйн аймагай зарим хургуулинууд хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри мун бөшөөр ябуулна. Үнэгэтэй дунда хургуули (директоринь нүхэр Мурзин) болбол хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэри жэлдэ жэл бүхэндэ һайнаар ябуулагда юм. Тус хургуули хадаа энэ жэлдэ баянал муу бэшэ бэлэдхэлтэй. 1300 кубометр түлшэ